

Frivillighed i fremtidens forening

**Oplæg ved ”DM i Foreningsudvikling”
Lørdag den 8. oktober 2011**

Oplæg ved Karsten Østerlund (e-mail: kosterlund@health.sdu.dk)

Ph.d. stipendiat

Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC)

Institut for Idræt og Biomekanik

Syddansk Universitet

Frivillighedsundersøgelsen

- Det meste datamateriale, som bliver brugt i dette oplæg, stammer fra en undersøgelse af frivilligt arbejde, som blev gennemført i efteråret 2010
- 10.325 foreninger bedt om at deltage
- 5.203 foreninger besvarede spørgeskemaet
- Det giver en svarprocent på 50,4 pct., hvilket er meget flot
- ...derfor skylder vi en **stor tak** til de foreninger, der tog sig tid til at svare!
- Samlet set: Et rigtig flot og unikt materiale til analyser af frivilligheden, som i det store og hele er repræsentativt

Oplæggets temaer

- I alt tre temaer:

1. Drop brokkeriet

... det går jo godt

2. Udnyt de ældre

... men skab gode rammer for alle

3. Styr foreningen på de frivilliges vilkår

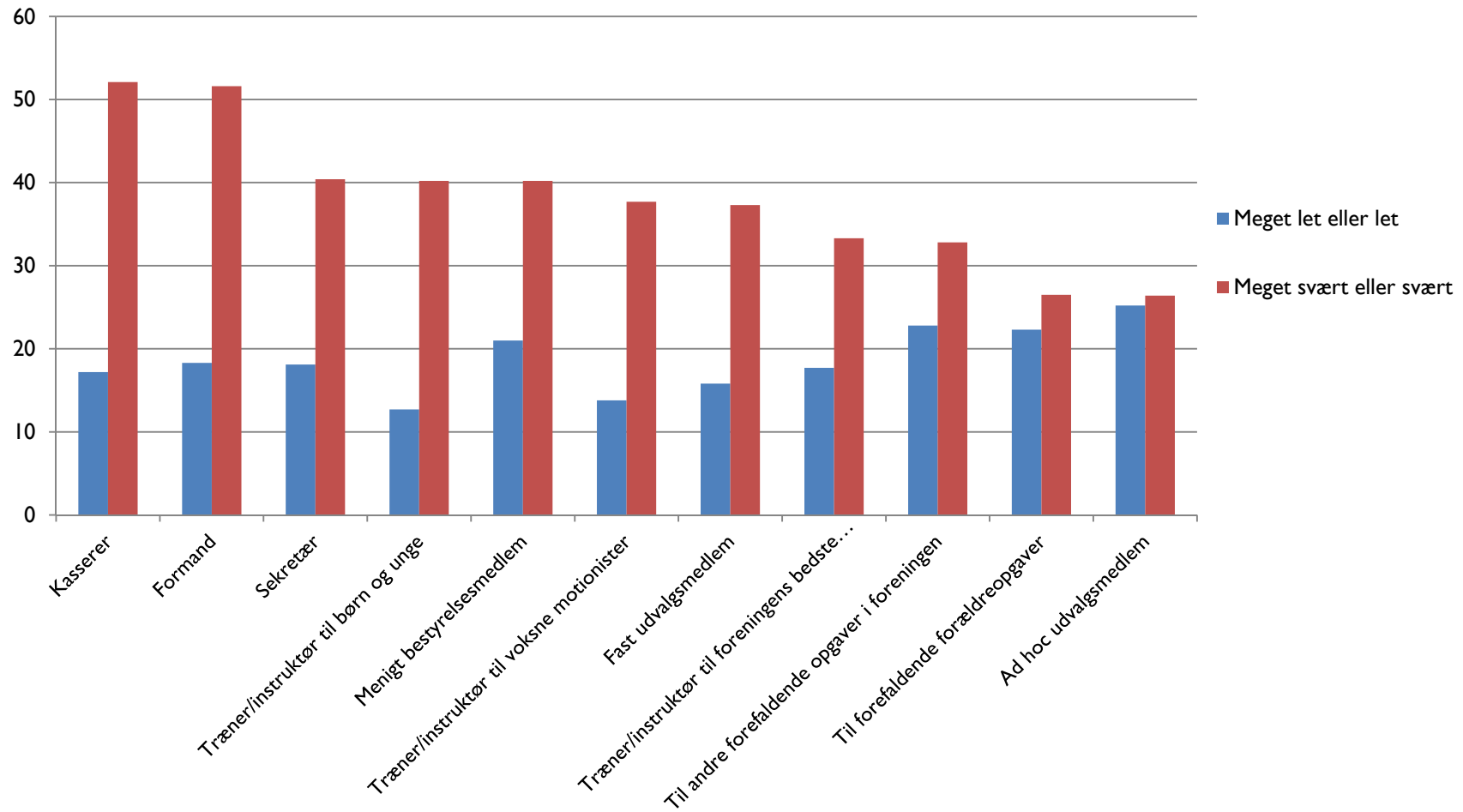
... og brug nogle enkle ledelsesværktøjer

I. Drop brokkeriet

Det er svært at skaffe frivillige

Andel af foreningerne, der finder det meget svært eller svært hhv. meget let eller let at rekruttere frivillige til de pågældende poster (pct.)

Det er samfundets skyld

- **Top 6** over barrierer for rekrutteringen af frivillige:

	Pct.
1. Folk er for optaget af deres eget til at engagere sig i frivilligt arbejde	72
2. Opgaverne hænger på for få personer	67
3. De fleste medlemmer gider ikke arbejde frivilligt	58
4. Det frivillige arbejde tager for meget tid	46
5. Det kræver for meget at skaffe penge fra sponsorer	44
6. Der er for lidt status i og påskønnelse af det frivillige arbejde i dagens Danmark	42

Det er ikke foreningernes ansvar

- **Bund 6** over barrierer for rekrutteringen af frivillige:

	Pct.
22. Foreningen er for opdelt til, at medlemmerne vil engagere sig i det fælles	8
23. Medlemmerne kan ikke det, som vi har brug for hos de frivillige	7
24. Der er for mange møder	7
25. Der er for få tilbud om kurser og lign. til de frivillige	4
26. De frivillige har for lidt indflydelse	2
27. Foreningen er for stor og uoverskuelig	2

...det går jo godt!

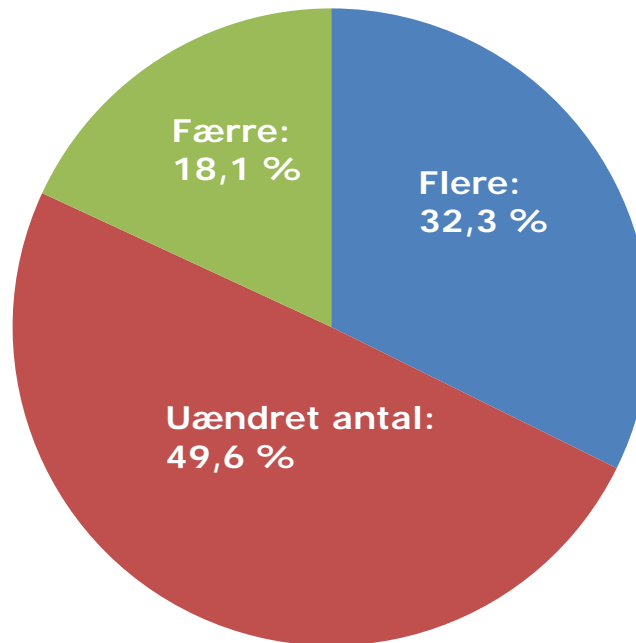

Antallet af frivillige er stigende

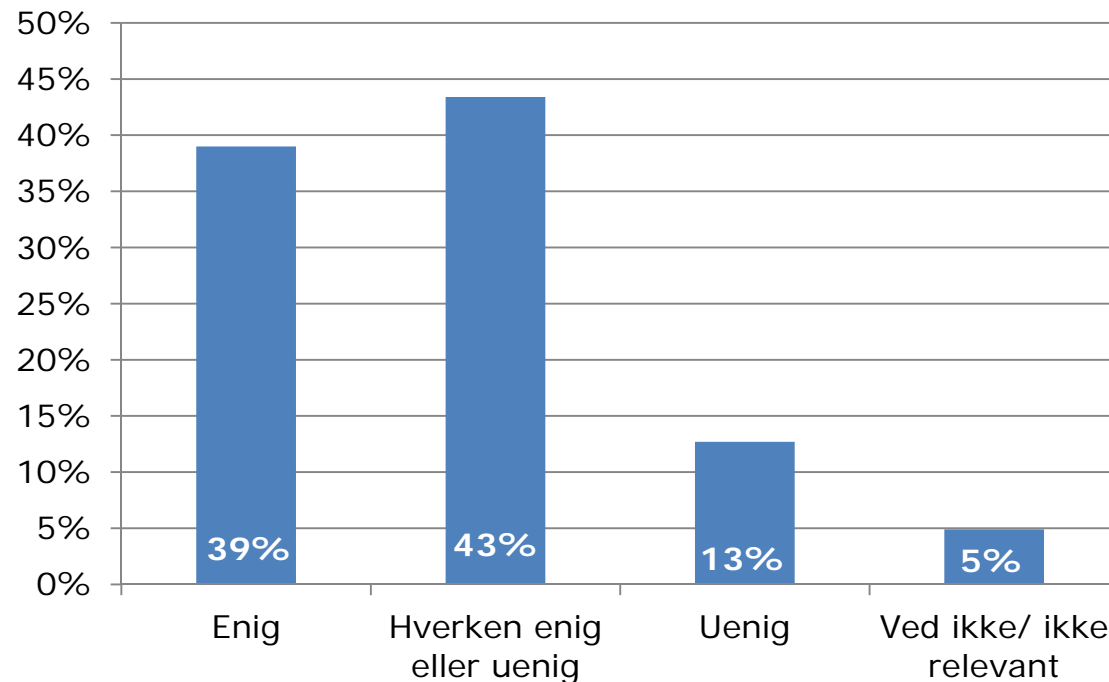
- Siden foreningsundersøgelsen i 2004:
  1. Er det sket en **stigning** i det samlede antal frivillige
  2. Er der kommet markant flere trænere/instruktører til
  3. Er antallet af frivillige ledere stagneret, evt. med en svagt faldende tendens

En overvægt af foreningerne har fået flere frivillige de seneste fem år

Har foreningen fået flere eller færre frivillige de seneste fem år?

De fleste foreninger er optimister, når det gælder den fremtidige rekruttering

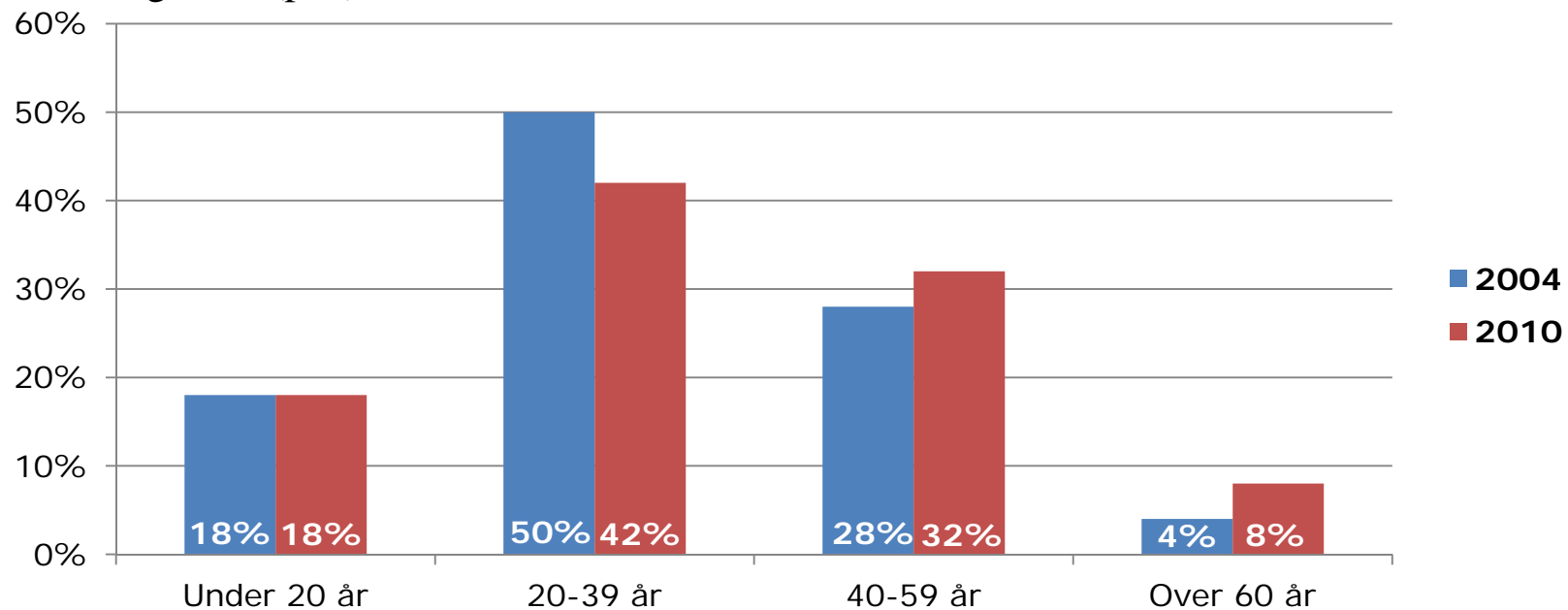
"Det vil lykkes foreningen at skaffe et tilstrækkeligt antal frivillige i den nærmeste fremtid (5 år)"

2. Udnyt de ældre

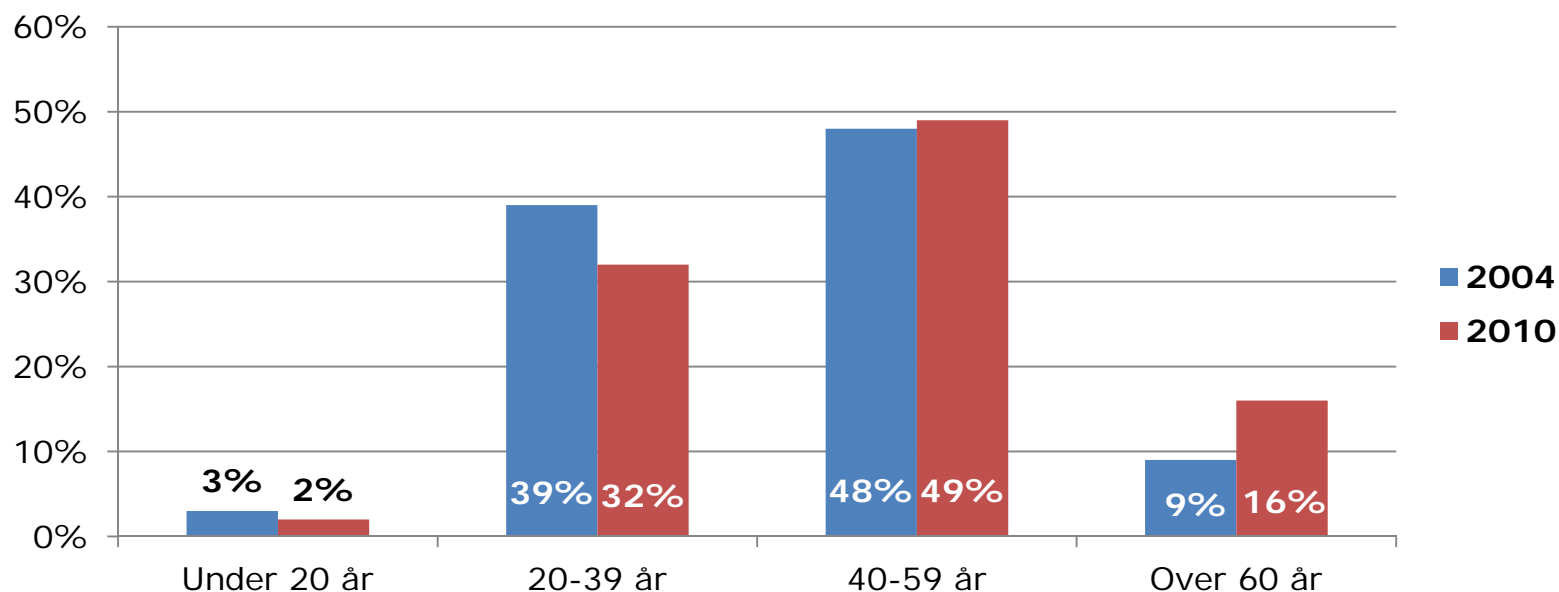
Det gør I allerede på trænersiden

Foreningernes trænere/instruktører fordelt på fire aldersgrupper i hhv. 2004 og 2010 (pct.)

Og i endnu højere grad på ledersiden

Foreningernes ledere fordelt på fire aldersgrupper i hhv. 2004 og 2010 (pct.)

Faktisk ser det ud til, at 'problemgruppen' er de 20-39-årige, og her spiller ændringer i hverdagslivet og livsfaser formentlig en væsentlig rolle (tidspres, fleksible arbejdstider, børn...) => **Er det for vanskeligt at kombinere frivilligt arbejde med karriere og børn?**

... men skab gode rammer for alle

- Sæt især fokus på **unge** og ”**travle voksne**”
- De vil gerne arbejde frivilligt i de rette rammer!
- Skab fleksibilitet – giv mulighed for en frivillighed som er:
  - **Tidsbegrænset**
    - I behøver ikke fortælle fra starten, at frivillighed er lig et livslangt engagement
  - **Opgaveorienteret**
    - Knyt frivilligheden til bestemte, afgrænsede opgaver (det giver ofte smag for mere!)
  - **Interesseorienteret**
    - Lad de frivillige arbejde med de opgaver, de synes er meningsfulde for dem

3. Styr foreningen på de frivilliges vilkår

- Den overordnede pointe: **Giv medlemmer og frivillige gode muligheder for at få indflydelse!**
  1. **Involver medlemmerne** i vedtagelsen af større beslutninger
    - Sikrer *bedre overensstemmelse* mellem medlemmers interesser og foreningens mål
    - Giver medlemmer *større ejerskab* over for foreningen
  2. **Uddeleger beslutningstagning** på flere personer og udvalg
    - *Mindre arbejdsbyrde* for bestyrelsen
    - Flere frivillige får *indflydelse*
    - En *skole* for (unge) frivillige i foreningsledelse

... og brug nogle enkle ledelsværktøjer

- Følgende er nogle "håndværksmæssige" ledelsesråd som, ifølge frivillighedsundersøgelsen, er med til at lette rekrutteringen af frivillige:
  1. **Anerkend jeres frivillige.** Både ved at *rose dem*, men også ved at *påskønne dem* med aktiviteter, medlemsfordele og lign.
  2. **Lav en decideret rekrutteringsstrategi.** Den hjælper med til at *skabe fokus i rekrutteringen*. Og der er et enormt potentiale, idet mindre end en tiendedel af foreningerne har en strategi.
  3. **Vær med på noderne inden for kommunikation.** Kommunikation er vigtigt for kontakt til medlemmer og frivillige. Brugen af *elektronisk kommunikation*, som fx sms, Facebook, elektroniske nyhedsbreve, internetfora, mv. har en positiv indvirkning på rekrutteringen af frivillige.

Opsummerende

- Budskabet én gang til for Prins Knud...

1. Drop brokkeriet

... det går jo godt

2. Udnyt de ældre

... men skab gode rammer for alle

3. Styr foreningen på de frivilliges vilkår

... og brug nogle enkle ledelsesværktøjer

Tak og spørgsmål til forsamlingen

- **Først og fremmest tak for opmærksomheden!**
- Og en erkendelse: Mit oplæg rejser mindst ligeså mange spørgsmål, som det giver svar på, men det er også meningen, for det er jer, der ”har hænderne i praksis” og ”fingeren på pulsen”.
- Derfor: **Et par spørgsmål fra mig til jer til diskussion:**
  1. Hvordan skal vi som foreninger rumme en stigende andel af ældre frivillige samtidig med, at vi gerne vil appellere til unge og ”travle voksne”?
  2. Hvordan udfordrer det frivilligheden og de ledelsesmæssige råd i dette oplæg, når I som foreninger vil rumme ”moderne og fleksible idræts- og motionsaktiviteter”?

Fortsat god konference!